

622**OBWIESZCZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

z dnia 8 maja 2001 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach i zakładach wydobywania rud uranu.

1. Na podstawie art. 5 ustawy z dnia 10 września 1999 r. o zmianie ustawy o dodatku i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach i zakładach wydobywania rud uranu (Dz. U. Nr 80, poz. 902) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 2 września 1994 r. o dodatku i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach i zakładach wydobywania rud uranu (Dz. U. Nr 111, poz. 537), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) ustawą z dnia 29 września 1995 r. o zmianie ustawy o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 138, poz. 681),
- 2) ustawą z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118),
- 3) ustawą z dnia 10 września 1999 r. o zmianie ustawy o dodatku i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach i zakładach wydobywania rud uranu (Dz. U. Nr 80, poz. 902)

oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu ustawy.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy nie obejmuje:

- 1) art. 7 ustawy z dnia 29 września 1995 r. o zmianie ustawy o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach

ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 138, poz. 681), który stanowi:

„Art. 7. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1996 r.”;

- 2) art. 196 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118), który stanowi:

„Art. 196. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1999 r., z tym że art. 182 wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2004 r.”;

- 3) art. 2—4 i 6 ustawy z dnia 10 września 1999 r. o zmianie ustawy o dodatku i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach i zakładach wydobywania rud uranu (Dz. U. Nr 80, poz. 902), które stanowią:

„Art. 2. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 1993 r. Nr 90, poz. 416 i Nr 134, poz. 646, z 1994 r. Nr 43, poz. 163, Nr 90, poz. 419, Nr 113, poz. 547, Nr 123, poz. 602 i Nr 126, poz. 626, z 1995 r. Nr 5, poz. 25 i Nr 133, poz. 654, z 1996 r. Nr 25, poz. 113, Nr 87, poz. 395, Nr 137, poz. 638, Nr 147, poz. 686 i Nr 156, poz. 776, z 1997 r. Nr 28, poz. 153, Nr 30, poz. 164, Nr 71, poz. 449, Nr 85, poz. 538, Nr 96, poz. 592, Nr 121, poz. 770, Nr 123, poz. 776, Nr 137, poz. 926, Nr 139, poz. 932, 933, 934 i Nr 141, poz. 943 i 945, z 1998 r. Nr 66, poz. 430, Nr 74, poz. 471, Nr 108, poz. 685, Nr 117, poz. 756, Nr 137, poz. 887, Nr 144, poz. 930 i Nr 162, poz. 1121 oraz z 1999 r. Nr 62, poz. 689

i Nr 72, poz. 801) w art. 21 w ust. 1 w pkt 62 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 63 w brzmieniu:

«63) świadczenie pieniężne oraz ryczałt energetyczny przyznane na podstawie ustawy z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach i zakładach wydobywania rud uranu (Dz. U. Nr 111, poz. 537, z 1995 r. Nr 138, poz. 681, z 1998 r. Nr 162, poz. 1118 i z 1999 r. Nr 80, poz. 902).»

Art. 3. Dodatek przyznany na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów jest wypłacany nadal na zasadach przewidzianych dla świadczenia pieniężnego określonego przepisami niniejszej ustawy.

Art. 4. 1. Osobom, o których mowa w art. 1 ust. 1 ustawy wymienionej w art. 1, pobierającym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy dodatek przysługuje ryczałt energetyczny, o którym mowa w art. 2a, na podstawie zaświadczeń wydanych

przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Przepis ust.1 stosuje się odpowiednio w odniesieniu do wdowy po osobie wymienionej w art. 1 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 1, z tym że ryczałt energetyczny przyznaje się i wypłaca na wniosek osoby zainteresowanej.”

„Art. 6. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2000 r.”;

4) wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 grudnia 2000 r., sygn. akt SK. 9/2000 (Dz. U. Nr 111, poz. 1181), który stanowi:

„Art. 1 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 2 września 1994 r. o dodatku i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach i zakładach wydobywania rud uranu, w brzmieniu ogłoszonym w Dzienniku Ustaw z dnia 20 października 1994 r. (Dz. U. Nr 111, poz. 537), jest niezgodny z zasadą równości wyrażoną w art. 32 ust. 1 Konstytucji.”

Minister Pracy i Polityki Społecznej: w z. *E. Lewicka*

Załącznik do obwieszczenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 maja 2001 r. (poz. 622)

USTAWA

z dnia 2 września 1994 r.

o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach i zakładach wydobywania rud uranu.¹⁾

Uznając, że przymusowe zatrudnianie żołnierzy zastępczej służby wojskowej w kopalniach węgla, kamieniołomach i zakładach wydobywania rud uranu stanowiło szczególny rodzaj represji z przyczyn politycznych, uchwała się, co następuje:²⁾

Art. 1. 1.³⁾ Żołnierzom:

1) zastępczej służby wojskowej, którzy w latach 1949–1959 byli przymusowo zatrudniani w kopalniach węgla, kamieniołomach oraz w zakładach pozyskiwania i wzbogacania rud uranowych,

2) z poboru w 1949 r., którzy byli wcieleni do ponadkontyngentowych brygad „Służby Polsce” i przymusowo zatrudniani w kopalniach węgla i kamieniołomach

— przysługuje, z zastrzeżeniem ust. 2, świadczenie pieniężne.

2.⁴⁾ Świadczenie pieniężne i uprawnienia przewidziane ustawą nie przysługują żołnierzom Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Wojsk Ochrony Po-

¹⁾ Tytuł w brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 10 września 1999 r. o zmianie ustawy o dodatku i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach i zakładach wydobywania rud uranu (Dz. U. Nr 80, poz. 902), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2000 r.

²⁾ Preambuła w brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 2 ustawy wymienionej w przypisie 1.

³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 3 lit. a) ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 3 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie 1.

granicza odkomenderowanym w 1956 r. do kopalń węgla bez selekcjonowania politycznego określonego kategorią zastępczej służby wojskowej oraz żołnierzom, którzy w ramach werbunku ochotniczego zawarli umowę o pracę w górnictwie węglowym.

3. (skreślony).⁵⁾

4.⁶⁾ Osobie uprawnionej jednocześnie do świadczenia pieniężnego, o którym mowa w ust. 1, do dodatku kombatanckiego lub świadczenia przysługującego w wysokości tego dodatku określonych w przepisach o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, do dodatku określonego w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników, a także do dodatku za tajne nauczanie przysługującego na podstawie odrębnych przepisów bądź do świadczenia pieniężnego określonego w przepisach o osobach deportowanych do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę i ZSRR przysługuje tylko jedno z tych świadczeń lub jeden z tych dodatków — wyższy lub wybrany przez zainteresowanego.

Art. 2.⁷⁾ 1. Świadczenie pieniężne przysługuje w wysokości 0,5% przeciętnego wynagrodzenia w kwartale kalendarzowym poprzedzającym termin ostatniej w 1995 r. waloryzacji, za każdy pełny miesiąc trwania pracy, o której mowa w art. 1 ust. 1, nie więcej jednak łącznie niż 10% tego wynagrodzenia.

2. Kwota świadczenia pieniężnego ulega podwyższeniu przy zastosowaniu wskaźnika waloryzacji emerytur i rent od miesiąca, w którym jest przeprowadzana waloryzacja.

3.⁸⁾ Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ogłasza w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” co najmniej na 12 dni roboczych przed najbliższym terminem waloryzacji należną od tego terminu kwotę świadczenia pieniężnego, o którym mowa w ust. 1.

Art. 2a.⁹⁾ 1. Osobom, o których mowa w art. 1 ust. 1, przysługuje ryczałt energetyczny w wysokości 50% taryfowych opłat za korzystanie z energii elektrycznej, gazowej i ciepłej na cele domowe, obliczany na podstawie norm ilościowych ustalonych przez Kierownika

⁵⁾ Przez art. 1 pkt 3 lit. c) ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 3 lit. d) ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 5 ustawy z dnia 29 września 1995 r. o zmianie ustawy o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 138, poz. 681), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1996 r., oraz przez art. 1 pkt 1 ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁸⁾ Dodany przez art. 161 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1999 r., oraz w brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 1 ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁹⁾ Dodany przez art. 1 pkt 4 ustawy wymienionej w przypisie 1.

Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.

2. Ryczałt energetyczny przysługuje również wdowom po żołnierzach, o których mowa w art. 1 ust. 1, pobierającym emeryturę lub rentę.

3. W razie zbiegu prawa do ryczałtu energetycznego, o którym mowa w ust. 1 lub 2, z innych tytułów przysługuje jeden ryczałt energetyczny.

Art. 3.¹⁰⁾ 1. Świadczenie pieniężne oraz ryczałt energetyczny przyznaje i wypłaca właściwy organ emerytalno-rentowy na wniosek osoby uprawnionej złożony w tym organie wraz z zaświadczeniem, o którym mowa w art. 5 ust. 1:

- 1) osobie pobierającej emeryturę lub rentę — wraz z tą emeryturą lub rentą,
- 2) osobie mającej ustalone prawo do emerytury lub renty, której wypłata została zawieszona — kwartalnie, w trzecim miesiącu kwartału.

2. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, organy emerytalno-rentowe właściwe do przyznawania świadczenia pieniężnego oraz ryczałtu energetycznego, a także zasady i tryb wypłacania tych świadczeń osobom:

- 1) niemającym ustalonego prawa do emerytury lub renty,
- 2) pobierającym świadczenie o charakterze rentowym z instytucji zagranicznych.

Art. 4.¹¹⁾ Świadczenie pieniężne, ryczałt energetyczny i jednorazowe odszkodowanie oraz koszty ich obsługi finansowane są ze środków budżetu państwa.

Art. 5. 1.¹²⁾ Świadczenie pieniężne oraz ryczałt energetyczny są przyznawane na podstawie zaświadczenia organu wojskowego potwierdzającego rodzaj i okres wykonywania przymusowego zatrudnienia w ramach zastępczej służby wojskowej, o której mowa w art. 1 ust. 1.

1a.¹³⁾ Wydanie zaświadczenia, o którym mowa w ust. 1, powinno być poprzedzone zasięgnięciem przez organ wojskowy opinii właściwego stowarzyszenia zrzeszającego byłych żołnierzy górników. Opinia sporządzana jest nieodpłatnie.

2. Minister Obrony Narodowej określa, w drodze rozporządzenia, organy wojskowe właściwe do wydawania zaświadczeń, o których mowa w ust. 1, oraz tryb postępowania przed tymi organami.

¹⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 5 ustawy wymienionej w przypisie 1.

¹¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 6 ustawy wymienionej w przypisie 1.

¹²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 7 lit. a) ustawy wymienionej w przypisie 1.

¹³⁾ Dodany przez art. 1 pkt 7 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie 1.

Art. 5a.¹⁴⁾ 1. Żołnierzom, o których mowa w art. 1 ust. 1 pkt 1, przymusowo zatrudnianym w zakładach pozyskiwania i wzbogacania rud uranowych jednorazowo przysługuje odszkodowanie w wysokości:

- 1) 22 200 zł — jeżeli u poszkodowanego orzeczono na stałe inwalidztwo I grupy lub całkowitą niezdolność do pracy oraz do samodzielnej egzystencji,
- 2) 15 850 zł — jeżeli u poszkodowanego orzeczono na stałe inwalidztwo II grupy lub całkowitą niezdolność do pracy,
- 3) 9 510 zł — dla pozostałych poszkodowanych.

2. Podstawę do wypłaty odszkodowania stanowi zaświadczenie organu wojskowego, o którym mowa w art. 5 ust. 1.

3. Przyznanie i jednorazową wypłatę odszkodowania realizuje na wniosek poszkodowanego Biuro Roszczeń Byłych Pracowników Zakładów Produkcji Rud Uranu Państwowej Agencji Atomistyki w Kowarach.

Art. 6. Wiek emerytalny osób wymienionych w art. 1 ust. 1, przysługujący im na podstawie odrębnych przepisów, ulega skróceniu o okres przymusowego zatrudnienia w kopalniach węgla, kamieniołomach i zakładach pozyskiwania i wzbogacania rud uranowych.

Art. 7. 1. Osobom, które zostały zaliczone do jednej z grup inwalidów wskutek inwalidztwa pozostającego

¹⁴⁾ Dodany przez art. 1 pkt 8 ustawy wymienionej w przypisie 1.

w związku z zatrudnieniem, o którym mowa w art. 1 ust. 1, przysługują świadczenia pieniężne i inne uprawnienia przewidziane w przepisach o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin.

2. Za inwalidztwo pozostające w związku z zatrudnieniem, o którym mowa w art. 1 ust. 1, uważa się inwalidztwo będące następstwem zranień, kontuzji bądź innych obrażeń lub chorób powstałych w związku z tym zatrudnieniem.

3. Związek zranień, kontuzji bądź innych obrażeń lub chorób z zatrudnieniem w miejscach, o których mowa w art. 1 ust. 1, ustala wojskowa komisja lekarska.

4. Grupę inwalidztwa, datę jego powstania oraz związek inwalidztwa z zatrudnieniem w miejscach, o których mowa w art. 1 ust. 1, ustala *komisja lekarska do spraw inwalidztwa i zatrudnienia*¹⁵⁾, na podstawie orzeczenia wojskowej komisji lekarskiej.

Art. 8. W sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się odpowiednio *przepisy o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin*¹⁶⁾.

Art. 9. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.¹⁷⁾

¹⁵⁾ Obecnie: o stopniu niezdolności do pracy orzeka lekarz orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, stosownie do art. 14 ustawy wymienionej w przypisie 8 jako pierwsza.

¹⁶⁾ Obecnie: przepisy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, stosownie do art. 192 ustawy wymienionej w przypisie 8 jako pierwsza.

¹⁷⁾ Ustawa została ogłoszona dnia 20 października 1994 r.